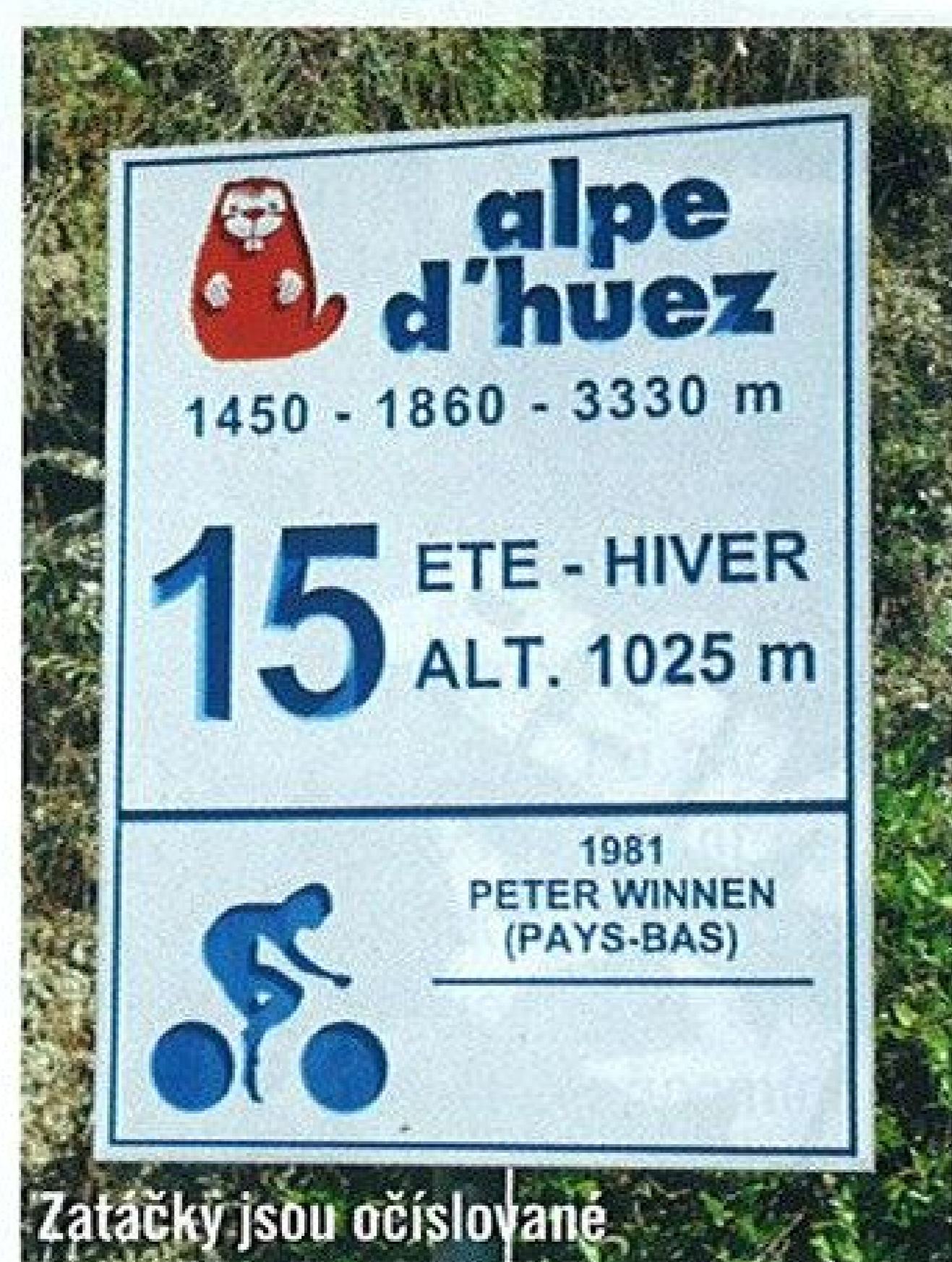
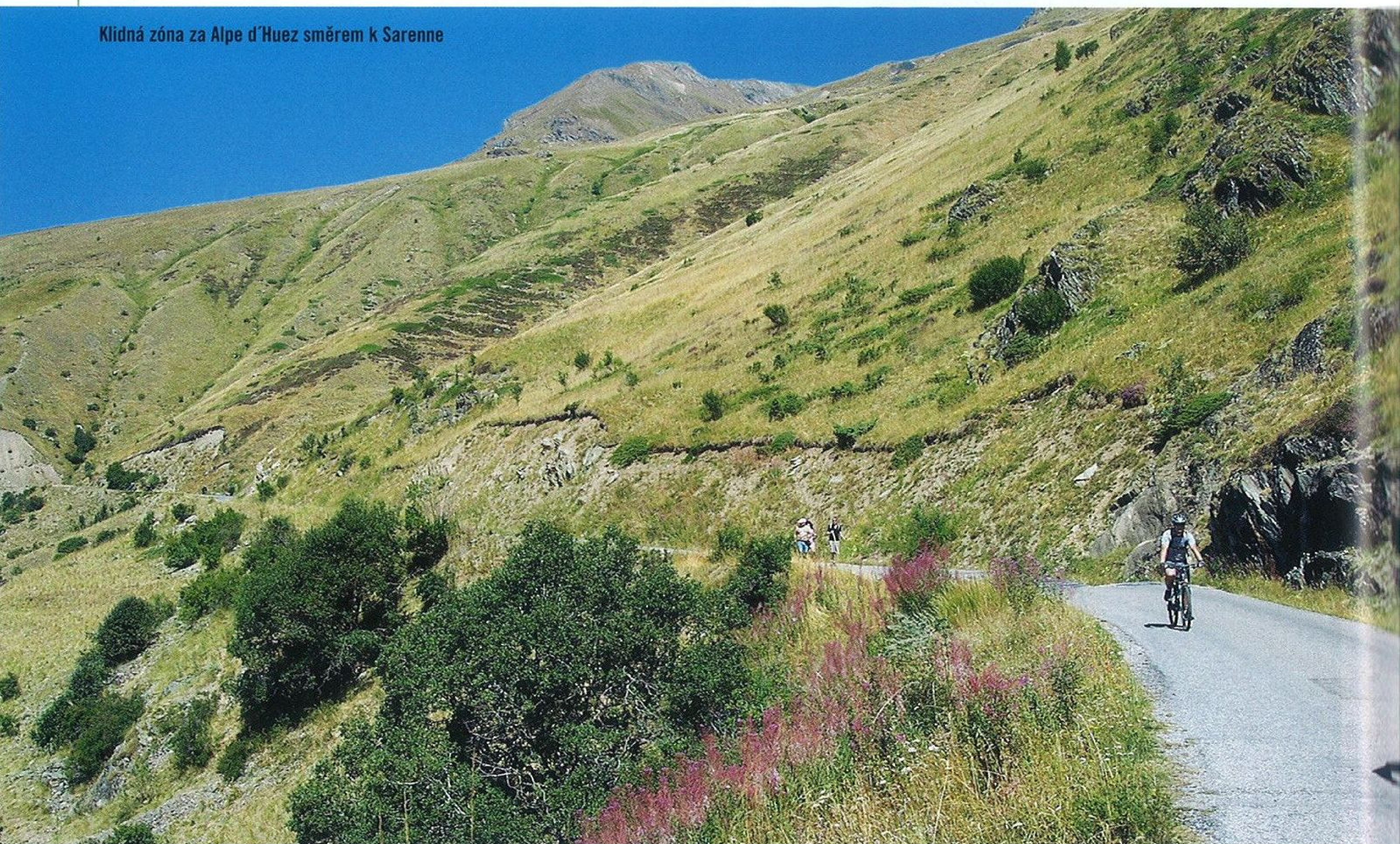

Klidná zóna za Alpe d'Huez směrem k Sarenne

Dva v jednom závody i turistika

text a foto Michal Třetina

VE VELKÝCH HORÁCH SE DĚJÍ VELKÉ VĚCI. MNOHOKRÁT JSEM SE O TOM PŘESVĚDČIL, A PROTO SE SNAŽÍM PŘESVĚDČIT I VÁS, ČTENÁŘE. TENTO DÍL NEBUDE VÝJIMKOU.

Úvodní věta se týká hlavně francouzských Alp, především těch míst, kde se pravidelně odehrává velké cyklistické divadlo zvané Tour de France. K tomu dochází jen pár dní v červenci. Nedávno jsme popisovali atmosféru Tour na Avoriazu. Mnohem známější Alpe d'Huez má s Avoriazem společné nejen začáteční písmeno. Jde také o horské středisko položené na hraně poměrně plochého kopce, a taky pěkně roztažené. Veškerá infrastruktura leží jakoby na takovém schodu, prakticky na rovině. Podobná jsou obě místa, i pokud jde o nadmořskou výšku. Alpe

d'Huez je pro nás, běžné cykloturisty, zajímavé tím, že se dá přes něj projet dál, a udělat tak velmi zajímavý okruh. Něco podobného šlo i v Avoriazu s tím rozdílem, že z něj bylo potřeba se nejprve kousek vrátit na křižovatku před střediskem a pak následoval už jen sjezd. Zato když projedete Alpe d'Huez, zažijete toho mnohem víc.

Oblast jako stvořená pro kolo

V minulém díle jsme důkladně poznali trochu jiný průsmyk než ostatní – Col de Granon. Dnes se tedy podíváme jen pár desítek kilometrů západně. Sta-

čí se vlastně přehoupnout přes sedlo Lautaret (2058m n. m.) a pustit se dolů směrem na Grenoble. V této oblasti se všude, počínaje hraničním Montgenèvrem a pod ním ležícím městem Briançon, prakticky až ke Grenoble nacházejí na naše poměry impozantní hory, jejichž mohutnost doslova bere dech. Potvrdí vám to i čeští lyžaři. Pohybovat se tu na kole je velkým zážitkem pro každého nejen v době Tour. Pokaždé tu potkáváme mnoho amatérských cyklistů, tzv. hobbíků, i méně spěchajících, přesněji řečeno pomaleji jedoucích a častěji zastávajících cykloturistů z různých

zemí. Speciálně v této lokalitě je na výběr dost tras jak silničních, tak i terénních. Proto se tu zdržíme i v dalším dílu. To přijde na řadu převážně horský okruh, který nám přinesl velmi vzácný zážitek. Dnes se však zaměříme na asfalt, i když... i tady občas dojde k překvapení.

Neuvěřitelná rovina

Je zajímavé, že přes všechnu mohutnost a tvarovou různorodost zdejších hor a horských skupin se tu najdou i místa absolutně rovná. Mám na mysli hluboké a relativně i široké údolí, v jehož dá se říci centru se nachází městečko Bourg

d'Oisans. Přes něj vede výše zmiňovaná silnice do Grenoble a také tu teče řeka. Za městem jsou i zalesněné úseky a v celém okolí se nachází docela velký počet autokempů. Do tohoto rovného údolí poblíž Bourg d'Oisans se sbíhají tři zajímavé „nerovné“ silnice. Opravdu jsou zajímavé, a asi proto se všechny tři poměrně často vyskytují na trase Tour de France. Časem jsem si je projel, většinou víckrát. Jedna silnice již popsána byla – na průsmyky Glandon/Croix de Fer. Na Alpe d'Huez a dál pojedeme na dalších řádcích.

Průsmyk Ornon

Napřed však krátce zmíním tu třetí silnici. Je nejméně známou. Vede od jihu přes poměrně nízký průsmyk (vzhledem k těm okolním). Jmenuje se Col d'Ornon a má 1371 metrů. Vlastně jsme tuto silnici objevili díky Tour de France. Bylo to asi před deseti lety, snad v roce 2002. Tehdy jsme tudy jeli schválně jen několik hodin před závodníky. Sice bylo vedro, ale samotné stoupání nebylo nijak namáhavé, a jen co se silnice trošku zvedla, tak se začala točit do decentních serpentín, a tím se zase uklidnila. Takže dál zase žádný velký sklon, pět nebo šest zatáček „stoosmdesátek“, všude kolem zaparkované obytné vozy. A těch lidí! Mnozí nám fandili. Každý cyklista tu cítil ohromnou atmosféru. Užívali jsme si ji pochopitelně taky. Jeden z našich „nováčků“ na Tour (pravda, většinou již důchodce) si celou kulisu chtěl natočit na videokameru, a tak v jednu chvíli zastavil u kraje. Ještě než stačil kameru vytáhnout, přiskočil k němu je-

den z diváků a nabízel mu studenou vodu. Karel nám to večer vyprávěl jako velký zážitek. Mimochodem, příjemné osvěžení neodmítl a záběr natočil později. Všichni si od té doby pamatujeme, že i na menších kopcích je při Tour skvělá nálada, což se v budoucích letech potvrdilo. Ale zpátky na náš kopec. Samozřejmě že hned za vrcholem diváků silně ubylo. Ornon nás pak překvapil podruhé. A opět příjemně. Zatímco výjezd nahoru nám připadal krátký, sjezd naopak – pěkně dlouhý. To potěší! Opravdu, než jsme spadli do údolí k Bourg d'Oisans, sjezd jsme si pořádně užili se vším, co k němu patří – to je hlavně rychlost a výhledy, které nás občas přibrzdily, či dokonce zastavily. Dívali jsme se často dolů, kam to vlastně padáme. Vypadalo to jako ohromná hloubka, přitom jsme ve sjezdu ztratili „jen“ asi 700 metrů.

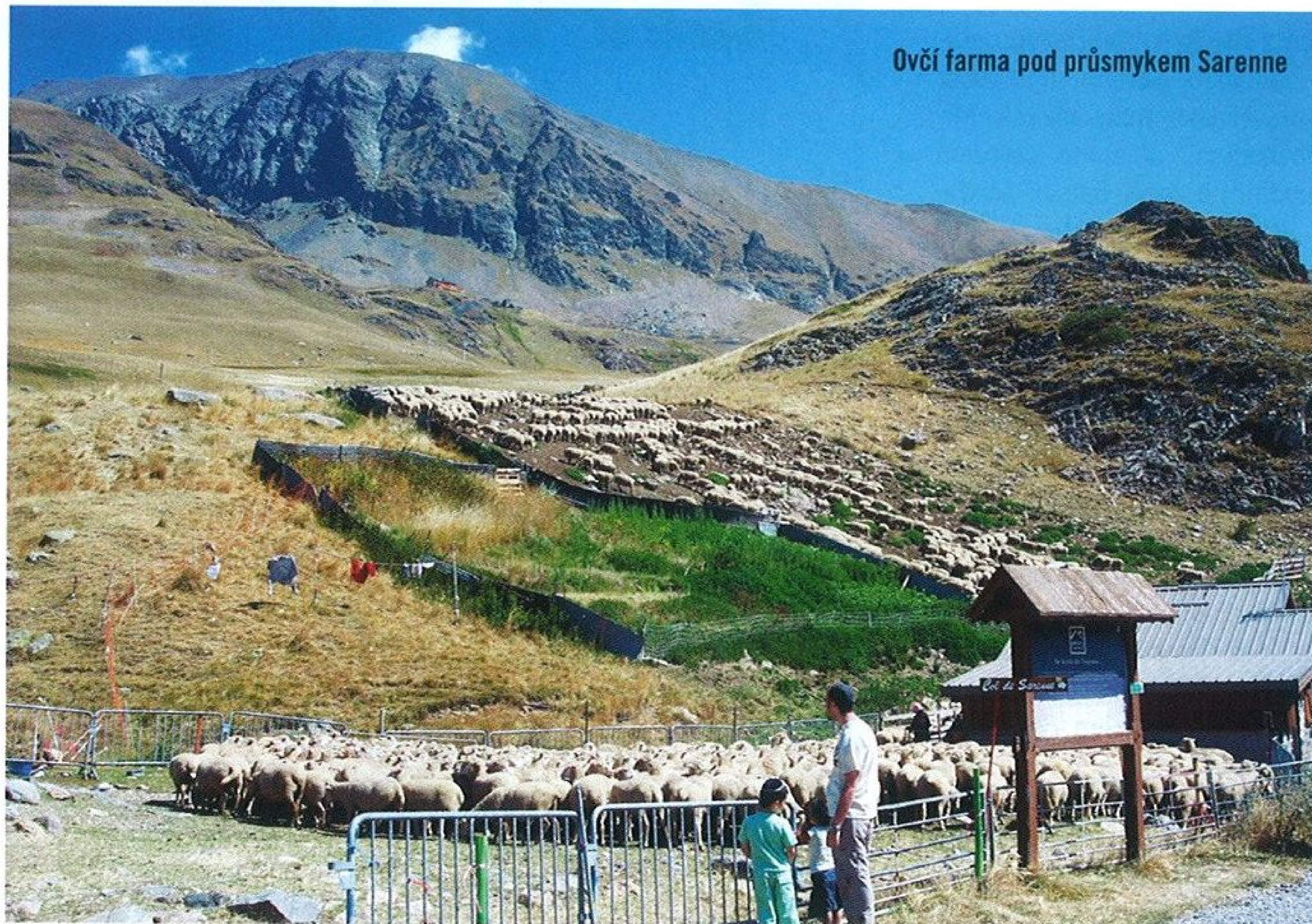
Kultovní silnice

Na mnohem známější silnici – té do Alpe d'Huez – se odbočuje na opačné straně Bourgu, než kam jsme sjeli z Ornonu. Je to za kruhovým objezdem, nepřehlédnutelné místo. Celé léto tu jezdí plno cyklistů, i ve všedních dnech, mnozí trénují, další si porovnávají svůj čas s jinými lidmi nebo se svým rekordem, nahoře stojí vždy aspoň jeden fotograf (ale běžně tři od tří různých agentur), aby vás vyfotil a předal vám kontakt. Doma na internetu pak uvidíte, jak se tváříte při dojezdu na jedno z alpských posvátných cyklistických míst. A samozřejmě, fotky si za určitý obnos můžete objednat na památku.

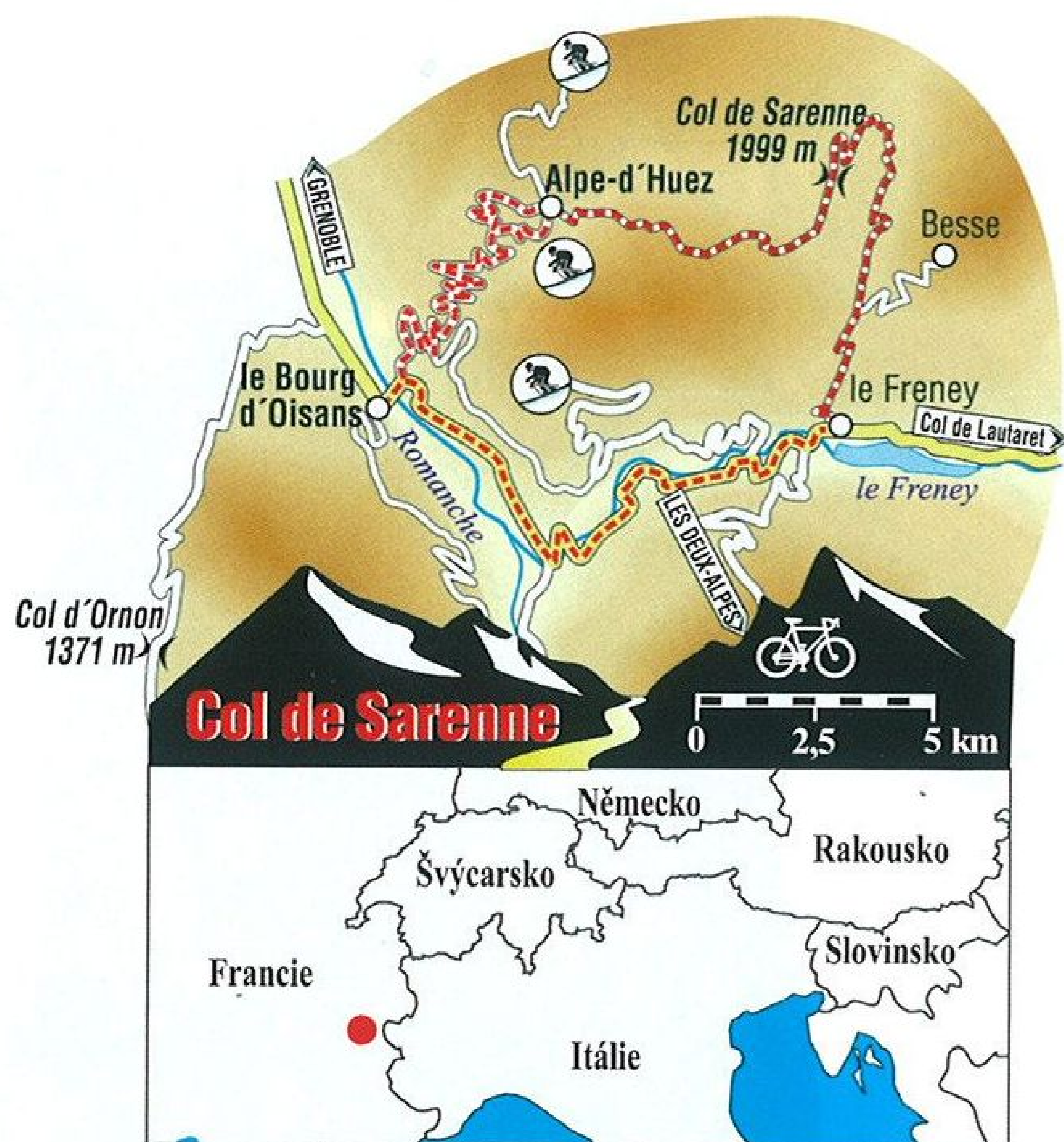
Co se mezitím děje na téměř čtrnácti kilometrech

Pohled z vedlejší silnice na vesničku la Garde, od které už je stoupání na Alpe d'Huez snesitelnější

Ovčí farma pod průsmekem Sarenne

s 21 očíslovanými zatáčkami, je jasné. Myslím, že i profesionální jezdci tady toho mají dost, neboť Alpe d'Huez bývá vždy cílem etapy, často dlouhé až 200 kilometrů. Cílem je pokaždé mimo jiné proto, že průjezd dál směrem na Col de Sarenne je na silničním kole v některých místech obtížný, i když zvládnutelný. O tom ještě bude řeč.

Začátek je hrozný

Do Alpe d'Huez se nejede lehce ani těm, kteří spali někde pod kopcem. Sice se hodí nej-

prve si rozproudit krev na rovinách kolem Bourgu, ale tím většinou získáte pocit, že vám to dneska po ránu skvěle jede. Ono to může být i pravda, jenže už na nájezdu k první zatáčce stoupání přichází kruté vystřízlivění. Ten kopec začíná hodně nepříjemně, skoro až krutě. Najednou, bez předchozího varování, má vaše kolo snahu se zastavit. Aspoň tak jsem to vnímal nedávno já. Přesně ten samý pocit jsem však měl už před mnoha a mnoha lety při prvním výjezdu. Proto jsem se pěknou řád-

ku let této silnici vyhýbal, nebo ji jel jen část, do první odbočky vpravo. Pak totiž následuje skvělá cykloturistika. Do té doby je to hlavně dřina. Ten začátek je opravdu nepříjemný, zvláště první dva kilometry. Ale vlastně prakticky celá první půlka stoupání je krutá. Malým zpestřením galejí jsou vyhlídky na rychle se vzdalující údolí s Bourgem, na hory na druhé straně, a vlastně také na podobně si to „užívající“ souputníky.

Jak tu jezdí Tour

Nikomu to tady nejede. V této souvislosti mi připadá neuvěřitelné to, co píše Lance Armstrong v jedné ze svých knih: že mu to tady v tomto stoupání jeho týmoví kolegové rozjeli takovou rychlostí, až museli před zatáčkami přibrzďovat! Několikanásobný vítěz Tour si tehdy stěžoval, že jeli příliš rychle, mohlo to skončit kolapsem.

Během Tour se tu odehrálo více příhod, například zrovna Lance tu kdysi spadl díky jednomu příliš blízko stojícímu divákovi, resp. jeho tašce, která se cyklistovi zahákla za řídítka a poslala ho k zemi. Památelný je také moment, kdy tady ujel Ullrichovi, když se do té doby tvářil, jako že už nemůže.

Jak tu jezdíme my

To my se tak tváříme prakticky od začátku. Předloni jsem si zkusil stoupání vyjet naplno, k čemuž mě inspiroval je-

den z kolegů, který se chtěl vejít do padesáti minut. To je šílené, absolutně bez šance, nicméně na vyhecování motiv dobrý. On zpočátku hned ujel. Mně se povedlo jakž takž přežít tu hroznou první půlku, kde je často sklon dvanáct procent i víc, a poté, co se silnice trošku srovnala, jsem pokračoval svižně dál už celkem v pohodě. Nahoře mě pobavila snaživá fotografka, nebo spíš jsme se pobavili vzájemně. V rozlehlé zatáčce jsem na ni s úsměvem schválně tak trochu najel, což vyvolalo její milou reakci – smích. Stihli jsme pak prohodit pár slov, ale nezačal jsem, i když jsem byl už prakticky nahoře. Výkonnější kolega tam už čekal, ale ne moc dlouho. Limit podle očekávání nesplnil, ale zážitek měl i tak. Stylově jsme pak u vína počkali na ostatní. Po zformování celé osmičlenné sestavy a po zaslouženém odpočinku pro všechny jsme se vydali dál. Samotné horské středisko není nijak zvláště zajímavé, v létě navíc jede na půl plynu. Hezčí a zajímavější je příroda kolem dokola. Jsme tu ve výšce 1860 metrů čili nad lesem, takže rozhledy jsou na všechny strany. Hlavně se díváme na kopce a skály nad námi. Za zmínku stojí, že lyžařské vleky z Alpe d'Huez jezdí až do 3300 metrů. Na kole můžete, pokud ještě před střediskem dvakrát odbočíte doleva, zajet trochu víc do nitra hor po šesti-kilometrové slepé silnici. Na jejím konci jsou další vleky a lanovky. Tam se podíváme někdy příště. Naším hlavním cílem je dokončit okruh vedoucí přes sedlo Sarenne.

Ovce a brody

Na konci Alpe d'Huez začíná pravá cykloturistika. Součástí jsou zajímavé výhledy na upravené písčité cesty v travnatých svazích a proláklínách mezi jednotlivými bloky lyžařských ubytoven. Chodí po nich plno lidí na procházky. Povrch vypadá sjízdný i pro horská kola. My se ale držíme asfaltu, což je dobře, a hned za posledními baráky začínáme silně ztrácet výšku, což je špatně. Víme totiž, že za Alpe d'Huez musíme ještě něco nastoupat. Col de Sarenne má 1999 metrů nad mořem. Zatím však klesáme. Cestou nejprve narazíme na obrovské stádo

ovcí. To je pro tento kraj typický jev. Většinou jsou ovce rozlezlé po stráních na ohromném prostoru. Mají malé zvonečky, aby je ovčák vůbec našel, což třeba v případě mlhy není nic snadného. Teď však míjíme stádo, které je od nás odděleno plotem. Naštěstí. Pár fotek a jede se dál. Bohužel stále dolů. Metrů ubývá, přibývá však cykloturistů i pěších turistů. Ještě že je sucho. Musíme totiž přejet několik brodů. Ty nekompromisně přerušují místy zchátralou asfaltovou silničku. Zřejmě kvůli jarním vodám z tajícího sněhu jsou většinou pěkně hluboké a jejich dno je kvalitně zadlážděné velkými kameny. Na MTB vše celkem v pohodě přejedete, ale na silničních kolech je to trochu ekvilibristika. Při opatrném najetí však zvládnete i tyhle téměř schody.

Finále se špatnou výškou

Kousek za posledním brodem vjíždíme jakoby do jiné krajiny. Silnička se trochu uzavírá a konečně začíná stoupat, její okolí je náhle mohutnější a bližší, vidět je jen dopředu. Sedlo Sarenne se zdá být velmi blízko. Všichni zúčastnění vám ale potvrdí, že se přibližovalo jen velmi velmi pomalu. Zvlášť poslední kilometr se doslova táhne. Mně to připadalo jako neuvěřitelná dřina. Pěšáky jsme spíš míjeli, než předjížděli. Vzpomínám si i na vrcholový moment z první cesty (rok 1997) – zklamání z kóty nalezené na sedle. Do 2000 metrů chyběl pouhý metr. To jsme nečekali. V tehdejších mapách bylo uvedeno 1989 metrů, takže jsme s atakem dvoutisícové hranice nepočítali. A on pak chybí jeden jediný metr... Tehdejší nekompromisní velitel výpravy a pečlivý statistik Martin nám neznal ani následné popojíždění na všechny okolní kopečky, kterým jsme ten metr hravě (aspoň třicetkrát) překonali. Přísnost však musí být. V roce 2009 jsme s převážně silniční sestavou ten metr nerozebírali. Den předtím jsme dali dvě poctivé dvoutisícovky Croix de Fer a Galibier, k tomu hromadu kilometrů, a tak se na nás už projevovala únava. Ale úžasné zážitky pokračovaly i poté, co jsme se na Sarenne vyfotili.

Úžasný sjezd

Následoval totiž úžasný sjezd. Jak to nahoru nešlo, hlavně ten poslední kilometr, tak teď došlo k totální změně. Připadá mi, že padáme střemhlav dolů. Kolo je hlavně zpočátku k nezastavení. Silnice je naštěstí o dost lepší, než byla dosud, a hlavně ty výhledy! Obrovské hory kolem dokola, jako v nějakém norském národním parku, pastva pro oči. Hned zpočátku je nejlepší rozhled. Po dvanácti letech jsem opět fascinován zdejší krásou. Mezitím, v roce 2007, jsme si dali terénní etapu velmi blízko odsud – ve směru na východ, závěr sjezdu dokonce vede po stejné silnici, jako pojedeme za chvíli.

Teď ještě bezpečně pokračujeme dolů. Mimo jiné míjíme takový zvláštní osamocenný kámen, který vypadá, jako by se přikutálel odněkud shora. Jeho rozměry jsou zcela ve zdejším stylu – obrovské. Blízko něj stojící patrový kamenný dům je více než o polovinu menší. Čím jsme níž, tím je všechno zase takové normálnější. Sjezd však není normálním sjezdem, protože je přerušen jedním stoupáním ještě na této silnici a pak dalším na hlavní. Jde o nám již známou hlavní silnici do Grenoble. Napojíme se na ni u přehrady u Le Freney. Po přejetí hráze musíme projet tunelem. Ještě před ním odbočuje doleva slepá silnice do dalšího významného lyžařského střediska – Les Deux Alpes. My se stále držíme houpající se hlavní, s pomocí dalšího tunele objedeme velkou propast, spíš kaňon, mineme vyhlídku pro autoturisty a vzápětí jsme odměněni závěrečným sjezdem do rovinatého údolí Romanche. V něm je při kraji silnice dobře viditelný zelený pruh pro cyklisty a po něm se spokojeně vracíme do našeho kempu u Bourg d'Oisans. Dnešních pouhých padesát kilometrů přineslo něco sportu, něco turistiky, dost poznání i dost zážitků, nemyslíte? A pro úplnost ještě jedna informace: v pátek 22. 7. končí v Alpe d'Huez 19. etapa letošní Tour de France. Určitě u toho zase budou desetitisíce, ne-li statisíce diváků. ■